

Stenogrammid

XIII Riigikogu, IX Istungjärk, täiskogu korraline istung

Neljapäev, 24.01.2019, 10:00

Toimetatud

10:00 Istungi rakendamine

1. 10:01 Euroopa Liidu kodaniku seaduse ja teiste seaduste täiendamise seaduse (Ühendkuningriigi väljaastumine Euroopa Liidust) eelnõu (781 SE) esimene lugemine

2. 10:15 Autoriõiguse seaduse muutmise seaduse eelnõu (757 SE) esimene lugemine

10:00 Istungi rakendamine

10:00 Aseesimees Kalle Laanet

Tere hommikust, austatud kolleegid! Alustame Riigikogu täiskogu IX istungjärku 2. töönädala neljapäevast istungit. Kõigepealt anname üle kuumad tervitused ja õnnesoovid meie tänasele sünnipäevalapsele Toomas Väinastele. Palju õnne! Nüüd aga läheme edasi eelnõude ja arupärimiste üleandmisega. Kalvi Kõva, palun!

10:00 Kalvi Kõva

Ma loobun kohe, kogemata panin. Aitäh!

10:00 Aseesimees Kalle Laanet

Eelnõusid ega arupärimisi ei soovita üle anda. Kohaloleku kontroll.

Kohaloleku kontroll

Kohal on 65 Riigikogu liiget, puudub 36.

1. 10:01 Euroopa Liidu kodaniku seaduse ja teiste seaduste täiendamise seaduse (Ühendkuningriigi väljaastumine Euroopa Liidust) eelnõu (781 SE) esimene lugemine

10:01 Aseesimees Kalle Laanet

Läheme neljapäevase päevakorra juurde. Esimene päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse algatatud Euroopa Liidu kodaniku seaduse ja teiste seaduste täiendamise seaduse (Ühendkuningriigi väljaastumine Euroopa Liidust) eelnõu 781 esimene lugemine. Palun kõnelema ettekandja siseminister Katri Raigi. Palun!

10:02 Siseminister Katri Raik

Tere hommikust, lugupeetud Riigikogu! Lugupeetud Riigikogu juhataja! Vabariigi Valitsus on Riigikogule esitanud Euroopa Liidu kodaniku seaduse ja teiste seaduste täiendamise seaduse eelnõu, mis on välja töötatud selleks, et tagada Ühendkuningriigi kodanikele Euroopa Liidust välja astumise lepingu kohased õigused. Praegu puudub meil selgus, millised on Ühendkuningriigi lahkumise lõplikud kokkulepped.

10:02 Aseesimees Kalle Laanet

Austatud ettekandja, palun korraks vabandust! Saalis on väga suur lärm, isegi minul siin üleval on raske kuulata.

10:02 Siseminister Katri Raik

Minu näol on tegemist põhikooli õpetajaga, ma võin lõputult rääkida ka saalist üle. On võimalus, et lahkutakse üldse lepinguta või tuleb Ühendkuningriigis uus referendum. Vaatamata sellele, et oleme Riigikogule esitanud kõnealuse eelnõu just eesmärgiga lahendada riigisisest küsimust, mis saab siin olevatest ja elavatest Ühendkuningriigi kodanikest, ning sõltumata Ühendkuningriigi väljaastumise leppe sõlmimise ebamäärasusest on eelnõu menetlemine ja vastuvõtmine oluline, et anda Eestis elavatele Ühendkuningriigi kodanikele õiguskindlust. Vastasel juhul muutuksid Euroopa Liidust lahkunud Ühendkuningriigi kodanikud meie mõistes kolmanda riigi kodanikeks. See tähendaks, et neil puuduks päevapealt õigus siin riigis viibida. Vaatamata asjaolule, kas Ühendkuningriik lahkub väljaastumislepinguga või ilma lepinguta, tuleb ette näha üleminekuperiood, sest üleöö ei saa hakata Ühendkuningriigi kodanikele välja andma elamisloakaarte.

Esmalt lähtume esitatud eelnõu puhul asjaolust, et rakendame riikide vahel kokku lepitud üleminekuaega. See tähendab, et me ei loe nende kodanikke otsekohe Euroopa Liidu välisteks kodanikeks. Samasugune arusaam on ka Ühendkuningriigis, kus on tehtud ettevalmistusi, et tagada juba seal elavatele Eesti kodanikele sedalaadi üleminekuaeg. Kuna väljaastumisleping kohaldub kuni üleminekuaja lõpuni kõikidele Ühendkuningriigi kodanikele, kes on kasutanud vaba liikumist, ja nende perekonnaliikmetele, on reguleerimisala piiratud tähtpäevaga 31. märts 2021. See ongi üleminekuperiood. Oleme pakkunud lahenduse, et peale 2021. aasta märtsi Eestisse asuvad Ühendkuningriigi kodanikud jäävad juba välismaalaste seaduse reguleerimisalasse. Selleks peavad nad taotlema Eestis elamisloaba.

Kindlasti on küsimus, kas me peame seda arutama praegu, selles koosseisus. Peame, sest me tahame pakkuda Ühendkuningriigi kodanikele oma riigis õiguskindlust. On küsitud, kas selle teemaga ei võiks tegelda järgmine Riigikogu, aga 29. märts on Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise kuupäev – lepinguga või lepinguta – ja selleks ajaks ei tarvitse uus Riigikogu koosseis olla veel ametisse astunud. Lõpetuseks märgin, et infotehnoloogiakulud, mis on seotud dokumentide väljavahetamisega, on 144 000 eurot ja need kaetakse Siseministeeriumi valitsemisala isikut tõendavate dokumentide eelarvest. Aitäh tähelepanu eest!

10:05 Aseesimees Kalle Laanet

Aitäh, proua siseminister Katri Raik! Teile on vähemalt üks küsimus. Krista Aru, palun!

10:05 Krista Aru

Härra juhataja! Lugupeetud proua minister! Mul on küsimus, mis puudutab just teadlaskonda ja ka siin õppivaid tudengeid. Kas nende suhtes on ka mingeid erisusi? Kas te olete konsulteerinud näiteks Haridus- ja Teadusministeeriumiga või lähevad kõik, olenemata inimeste rakendatusest või hõivatuses siin Eestis, ühe lähenemise alla?

10:06 Siseminister Katri Raik

Aitäh küsimuse eest! Praegu me oleme üleminekuajana planeerinud kahte aastat, kui Ühendkuningriik lahkub lepinguta, siis ühte aastat. Kindlasti on see piisav aeg, et vajaduse korral vahetada praegused ID-kaardid elamisloakaartide vastu. Ma ei ole konsulteerinud eraldi Haridus- ja Teadusministeeriumiga, aga võin seda teha ja anda teile selle kohta kirjaliku vastuse.

10:06 Aseesimees Kalle Laanet

Raivo Põldaru, palun!

10:06 Raivo Põldaru

Aitäh, härra eesistuja! Hea minister! Meie hakkame suhtuma brittidesse kui välismaalastesse ja käima nende seaduste järgi, aga huvitav, kuidas nemad edaspidi meisse suhtuvad.

10:06 Siseminister Katri Raik

Aitäh küsimuse eest! Me hakkame suhtuma Ühendkuningriigi kodanikesse tulevikus nagu Ameerika kodanikesse ja Jaapani kodanikesse. Nemad hakkavad – meie parema teadmise järgi – suhtuma meisse samal viisil, nagu meie suhtume nendesse. Need õigused, mis meie tagame nende kodanikele, tagatakse ka meie inimestele, kes elavad praegu Ühendkuningriigis.

10:07 Aseesimees Kalle Laanet

Jürgen Ligi, palun!

10:07 Jürgen Ligi

Aitäh! Ma olen sealtsamast saali nurgast, kust praegu küsiti, kuulnud või lugenud sellist väidet, et imetore on see brittide äraminek, nüüd hakkavad liikmesriigid kõik nendega läbi rääkima. Missugused kahepoolsed läbirääkimised liikmesriikidel brittidega tulevad? Ma seda ei küsi, mille poolest see võiks tore olla. Mis praegune pilt ütleb, kas meil on palju kahepoolseid läbirääkimisi oodata?

10:07 Siseminister Katri Raik

Aitäh küsimuse eest! Nii palju kui mina tean, ei ole meil lisaläbirääkimisi plaanis. Uurisin just täna hommikul ametnikelt, missugune on teiste riikide, eelkõige meie naaberriikide suhtumine. Ma saan aru, et enamik Euroopa Liidu riike käitub nii nagu meie – ei tekita lisamenetlusi, vaid annab ID-kaardi asemele, ütleme, suhteliselt automaatselt elamisloakaardi ega tekita mingeid pikki keerulisi protsesse. Juhin tähelepanu sellele, et Eestis antakse umbes 5000 elamisloa aastas. Praegu, 1. jaanuari seisuga, elab Eestis 1321 Ühendkuningriigi kodanikku ja kui neile oleks väga kiiresti vaja anda uus dokument, siis ei ole see juba tehniliselt võimalik. Minu paremat teadmist mööda meil rohkem läbirääkimisi plaanis ei ole, ehkki liikmesriikide seisukohad on siin erinevad. Ma saan aru, et mitmel Euroopa Liidu riigil on plaanis ka keerulisemad menetlused, kui meie oleme plaaninud.

10:08 Aseesimees Kalle Laanet

Olga Ivanova, palun!

10:08 Olga Ivanova

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Austatud minister! Mina küsin nende inimeste kohta, kes on meie riigi kodakondsuseta, aga töötavad Inglismaal. Kas midagi muutub nende olukorras? Kas nemad peavad siis tagasi tulema või kuidas see mõjutab nende elu?

10:09 Siseminister Katri Raik

Aitäh küsimuse eest! Ma ütlen ausalt, et jään siinkohal täpse vastuse võlgu ja vastan ka teile paari päeva jooksul kirjalikult. Minu paremat arusaamist mööda needsamad õigused, mis on siiani olnud nendel inimestel, kellel on n-ö hall pass, säilivad. Siin ei ole muudatusi ja nende suhtes ei ole plaanis kuidagi karmim olla, aga ma uurin selle täpsemalt järele ja vastan teile nii nagu ka proua Krista Arule Haridus- ja Teadusministeeriumi haldusalasse käivate küsimuste kohta.

10:09 Aseesimees Kalle Laanet

Arto Aas, palun!

10:09 Arto Aas

Aitäh! Ma ei ole kindel, kas see puudutab seda eelnõu, aga äkki oskate vastata sellele, mis puudutab tudengeid. Eestlasi on Ühendkuningriigi ülikoolides väga palju. Kas nad saavad seal õppida ja kas peale Brexitit hakkab neil kehtima teistsugune õppemaks? Kas te olete selle teemaga kursis?

10:10 Siseminister Katri Raik

Aitäh küsimuse eest! Mina olen aru saanud, et neil on praegu samamoodi üleminekuaeg. Aga jällegi, ma pean seda veel täpsustama, sest haridusnimesena peaksin tõesti olema selle poolega enam kursis.

10:10 Aseesimees Kalle Laanet

Kersti Sarapuu, palun!

10:10 Kersti Sarapuu

Aitäh, lugupeetud juhataja! Hea minister, kas te oskate öelda, kuidas mõjutab Brexit Lõuna-Hispaanias end sisse seadnud inglise pensionäre? Kas teil on mingeid andmeid selle kohta? Kuidas see mõjutab kinnisvaraturge?

10:10 Siseminister Katri Raik

Aitäh! Ei ole kinnisvaraturu ega Hispaania spetsialist, aga sõltub sellest, millise poliitika Hispaania võtab. Seda peaks uurima Hispaaniast. Veel kord, erinevad riigid võtavad Ühendkuningriigi kodanikke praegu mõnevõrra erineval viisil, eelkõige protseduuride keerukuse mõttes.

10:11 Aseesimees Kalle Laanet

Ain Lutsepp, palun!

10:11 Ain Lutsepp

Aitäh, härra eesistuja! Austatud minister! Kuidas puudutab see eelnõu Kaitseväega seotud Briti kodanikke? On neil mingisugused erandid või jääb see nendesse piiridesse, mis on siin eelnõus kirjas?

10:11 Siseminister Katri Raik

Aitäh! Minu paremat arusaamist mööda jääb see nendesse piiridesse, kui Kaitseväel ei ole meie juures viibivate üksuste suhtes mingisuguseid erisusi.

10:11 Aseesimees Kalle Laanet

Jürgen Ligi, palun!

10:11 Jürgen Ligi

Aitäh! Siin saalis on üks erakond, kes on väga rõõmus, et britid ära lähevad. Valitsus on seda kindlasti arutanud. Milline on nimekiri headest asjadest, mis hakkavad juhtuma meie või brittidega selle sündmuse valguses?

10:12 Siseminister Katri Raik

Aitäh! Selle küsimuse vastamine oleks pigem välisministri pädevuses. Selge, et Ühendkuningriik on teinud oma otsuse. Kas see on lõplik või mis saab 28. märtsil, kas minnakse lepinguta või lepinguga ja millise lepinguga minnakse ning mis saab Põhja-Iirimast – see on muidugi Ühendkuningriigi siseküsimus –, eks sellest sõltub, mis on hea ja mis halb. Meie asi on tagada hea, mis on. Tore, kui saabub selgus nendele inimestele, Ühendkuningriigi kodanikele, kes elavad seal, ja meie inimestele, kes elavad seal. Tähtis on, et inimesed, kes on siia tulnud ja on praegu siin, saavad rahus olla, õppida ja töötada.

10:12 Aseesimees Kalle Laanet

Proua siseminister Katri Raik, teile rohkem küsimusi ei ole. Aitäh! Palun kõnelema põhiseaduskomisjoni esimehe Marko Pomerantsi.

10:13 Marko Pomerants

Tere hommikust, hea eesistuja! Head kolleegid! Hea Toomas, kaaskonkurent Lääne-Virumaalt, palju õnne sulle veel kord, tervist ja toredust! Põhiseaduskomisjon arutas meie ees olevat eelnõu esmaspäeval, 14. jaanuaril. Kui see kõik väga lihtsalt kokku võtta, miks me seda teeme, siis põhjus on väga lihtne. Britid on olnud pika ajaloo vältel meie head partnerid ja me eeldame, et me oleme seda teineteisele ka edaspidi. Tõepoolest, see oleks kõige väiksem õnnetus, kui juhtuks see, et britid Euroopa Liidust ei lahku, ja peaks minema nii, et me selle eelnõu lugemist praeguse koosseisu vältel üldse ei lõpeta. Ärge selle pärast nüüd küll väga muretsege!

Minister Katri Raik käis eelnõu tutvustades üle need põhikohad, mida see eelnõu reguleerib. Ma ei lisakski siia muud midagi kui seda, et põhiseaduskomisjon tegi otsuse võtta see eelnõu täiskogu päevakorda selleks nädalaks – ja siin me oleme. Meie ettepanek on eelnõu esimene lugemine lõpetada ja määrata muudatusettepanekute tähtajaks kümme tööpäeva, seega tähtpäev on 6. veebruar 2019 kell 17.15. Ettekandjaks määrasime minu, seda on ka pildilt näha. Aitäh!

10:15 Aseesimees Kalle Laanet

Aitäh, austatud komisjoni esimees! Paistab, et teile küsimusi ei ole. Avan läbirääkimised. Sulgen läbirääkimised. Juhtivkomisjoni ettepanek on eelnõu 781 esimene lugemine lõpetada. Esimene lugemine on lõpetatud. Määrán eelnõu 781 muudatusettepanekute esitamise tähtjaks k.a 6. veebruaril kell 17.15.

2. 10:15 Autoriõiguse seaduse muutmise seaduse eelnõu (757 SE) esimene lugemine

10:15 Aseesimees Kalle Laanet

Tänane päevakorrapunkt nr 2 on Riigikogu liikmete Tarmo Kruusimäe, Priit Sibula, Madis Millingu ja Hardi Volmeri algatatud autoriõiguse seaduse muutmise seaduse eelnõu 757 esimene lugemine. Palun kõnelema Riigikogu liikme Tarmo Kruusimäe.

10:15 Tarmo Kruusimäe

Täna, hea aseesimees! Head töökaaslased siin saalis ja kabinetides ning need, kes jälgivad meid interneti vahendusel, nii töökolleegid kui ka Eesti muusika ja Eesti autorite talendi austajad! Kõnealuse seaduseelnõu eesmärk on ajakohastada Eesti autoriõiguse seadusest tulenevat nn tühja kasseti tasu.

Natukene tühja kasseti tasust. Omal ajal, kui Eesti artistid andsid välja vinüülplaadi või helikasseti, ei saanud nad alati teose levimise eest õigustatud ootusest lähtuvalt tasu, sest inimesed kopeerisid muusikat. Ilmselt mõned teist veel mäletavad. Noorematele inimestele, kes jälgivad meid interneti vahendusel, ütlen, et olid sellised kandilised asjad, lindikesed sees, need olid kassetid. Nendele helikassetidele oli autorikaitse määratud tühja kasseti tasu. Paljud teavad, et ka CD-ROM-id – sellised tühjad plaadid, mille peale sai kopeerida näiteks perereiside pilte – olid koormatud tühja kasseti tasuga. Olid tühjad videokassetid, VHS-id, ning filmid ei tulnud mitte Netflixist, vaid neid oli võimalik sellise suure videokassetimakiga endale salvestada ja siis uuesti vaadata. Ka see tegevus oli koormatud tühja kasseti tasuga. Eesti inimesed olid õnnelikud. Keegi ei tundnud, et autorid rõhuksid meeletult enda soovidega, pealegi nad saidki juba seda tühja kasseti tasu. Kuid oh üllatust! Aeg on edasi läinud, tehnika on arenenud. Helikassette on praeguseks võimalik kuulata ainult Ameerika autodest ja nende saamine on äärmiselt keeruline, kassette on võimalik soetada veel ainult välismaalt, kuskilt internetiavarustest. Tühje andmekandjaid, CD-ROM-e ilmselt kusagilt saab, ehkki ma ei ole millegipärast neid ka näinud, sest tänapäeva arvutitel ei olegi enam kohta, kuhu seda pista. Loomulikult on VHS-kassetide asemel nüüd juba salvestav ajamasin ja kui on vajadus suurt mahtu edasi kanda, siis selleks on mälu-pulk. Tehnika on nii palju edasi arenenud, et väga paljud kuulavad muusikat mobiiltelefonist või MP3-mängijast ja jälgivad filme Netflixis vahendusel. Seega, Eesti autoritel on õigus saada tasu toodete pealt, mida ei müüda. Kolleegid Euroopas on aga õnnelikud, sest nende riik käib teaduse ja tehnika revolutsiooni viimaste sammudega kaasas, seal on tühja kasseti tasuga koormatud arvutid, arvutivälised kõvakettad, mälu-pulgad, MP3-mängijad ja ka mobiiltelefonid.

2004. aastast ei ole Riigikogu sõandanud meie autoriõiguse seadust ajakohastada, mitmel põhjusel. Neid põhjusi ei oska mina teile öelda, küll aga leian, et meie moraalne kohus on ajakohastada tühja kasseti tasu. Et Eesti autorid ja heliloojad ning ka näitlejad, kes saaksid sellest oma osa, tunneksid ennast võrdväärse Euroopa töökaaslaste seas, siis olemegi – pisike grupp autoreid Riigikogu liikmetest, kuigi ma tean, et meid on siin tegelikult kordades rohkem – tulnud välja selle ettepanekuga. Meil on siin ära toodud ka loetelu. Ehk kui enne oli kirjas videokassett, audiokassett, CD-R, minidisk – see oli selline eriti väike kassett, võib-olla keegi kuskil veel kasutab neid, nostalgiamuuseumist on ju hea võtta –, VHS, DVD, videosalvestusseade, audiokassett, siis me leiame, et seda loetelu oleks vaja ajakohastada.

Räägin nüüd ka võimalikust hinnamuutusest. Euroopas on paraku nii, et Eesti veab keskmist tasu allapoole, midagi ei ole teha, kuna meil on selle suurus siiani kehtestamata. Meil on siin teile lisatud ka materjal näidetega, kui suur oleks hüvitise protsent ehk tasu järgmiste seadmete kohta: e-lugeri, USB-mälu-pulk, mälu-kaart, välised ja mitteintegreeritavad sisemised kõvakettad ja pooljuhtkettad, MP3- ja MP4-pleier, tahvel- ja hübriidarvuti, sülearvuti, lauarvuti, mängukonsool, automeediakeskus, multimeediapõhine, *set-top box* või videotuuner, nutitelefoni ja mobiiltelefonid MP3- ja MP4-

pleieriga, televiisor, kodukinosüsteem, digiboks, satelliitvastuvõtja jne.

Kunagine kultuuriminister Rein Lang kurjustas ja hurjutas Eesti autoreid, et miks te käite kogu aeg käsi pikalt ees nagu uusmaasaaja, et andke raha, andke raha. Olge innovaatilised ja koguge ise see raha kokku! Just nimelt seda soovivadki Eesti autorid tühja kasseti tasu ajakohastamisega. Nad saaksid sellega hakkama. Kuid oh häda! Arvutimüüjad ja mobiiltelefonide müüjad leidsid, et on vaja moodustada ühisrinne. Oli vaja naeruvääristada kõiki autoreid. Oli vaja ei tea kust saada kätte näiteks selline väide, et mobiiltelefon hakkab pärast selle seaduse kehtima hakkamist maksma 108 eurot rohkem. Tuletan vahepeal meelde, eile me menetlesime siinsamas laevade Eesti lipu alla toomise seaduse eelnõu. Siit kõnepuldist öeldi välja seisukoht, et kuna tegemist on osaühingutega, siis nende arvates jääb neil mingil määral tulu saamata. Siinkohal sama soovitus: te võite ju tõsta hinda nii palju, et omanik saaks kasu. Eelnõu esitajad siiski ei näe ette sellist hinnatõusu, sest tegelikult käsitletakse kõiki andmekandjaid mahupõhiselt.

Ma tean, et pabereid on meil täna palju, aga võtame ette lehekülje 9 ja me näeme, et MP3- ja MP4-pleierite hinnale lisanduks 2 eurot, mobiiltelefoni omale aga 4 eurot. Kas tegemist on maksuga või õigluse jaluleseadmisega? Me võime ka küsida, kui palju on arvuti- ja mobiilimüüjad võitnud sellest, et meie siin saalis ei ole sõandanud ajakohastada tühja kasseti tasu. Mina leian, et Eesti Vabariigis on igal inimesel õigus saada tehtud töö eest tasu, ja ma ei arva, et ükski helilooja või artist oleks meil meeletult ülemakstud. Võimalik, et ta on üleafišeeritud, aga seda, keda soovitakse näha ja keda mitte, otsustab juba rahvas.

Kui te küsite, kui palju mina isiklikult hakkaksin sellest eelnõust kasu saama, siis ütlen, et üle kümne aasta on laekunud mulle autorikaitsest null eurot. Sellepärast, et minu muusika ei ole tänapäevane, seda ei mängita, võib-olla ei ole see ka eetrikõlbulik. Ma ei usu, et pärast tühja kasseti tasu seaduseks saamist muutuks massiliseks minu loodud muusika eksponeerimine. Seega saavad suure osa ikkagi need autorid, keda eksponeeritakse ja kelle teoseid kopeeritakse. Need autorid, kes ei ole menukad, ei ole populaarsed, seda ei saa. Küll aga jaotub see tühja kasseti tasu üheksa autoreid esindava organisatsiooni vahel ja nemad jaotavad selle juba enda parema äranägemise järgi. Mina ei ole Eesti Esitajate Liidu liige, ma ei ole Eesti Teatrilidu liige, ma ei ole paljude ühingute liige, ma olen lihtsalt Eesti Autorite Ühingu liige juba eelmisest aastatuhandest. Ma näen, et Eesti autoritel peab olema see õigus, et neid koheldaks võrdselt Euroopa autoritega, seega ma palun seda eelnõu toetada.

Olen nõus lahkesti vastama kõikidele küsimustele, mis siin saalis üles kerkivad. Tahan öelda, et järgmistel lugemistel esineb siin juba komisjoni ettekandja, kes on asjaga kursis, kuid ise ei ole autor. Mõõnan, et nii Madis Milling kui ka Hardi Volmer oskavad mind täiendada ning neil on ka oma märkused ja tähelepanekud, olude sunnil aga olen mina täna siin nende eestkõneleja. Aitäh!

10:27 Aseesimees Kalle Laanet

Aitäh, hea ettekandja! Teile on ka küsimusi. Krista Aru, palun!

10:27 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud ettekandja ja seaduseelnõu üks algatajatest! Kultuurikomisjonis oli arutelu all see seaduseelnõu, mida komisjon tegelikult väga tervitas. Me oleme kõik seda meelt, et selle asjaga tuleb minna eduka lõpuni. Kuid miks algatajad esitasid selle nii hilja? Kas te ootasite Justiitsministeeriumi järel? Miks see tuli nii viimasel hetkel enne koosseisu lõppu?

10:28 Tarmo Kruusimäe

Täna! Me soovisime tegelikult selle muudatuse teha siis, kui me menetlesime eelmise aasta sügisel autoriõiguse seaduse muutmise seadust, samuti autorikaitse kohta, kus me andsime voli selleks, et erivajadustega inimestele, näiteks pimedatele asjade ümber tõlkimiseks – või ma ei tea, kuidas seda nimetada – ei ole vaja autoritelt õigusi küsida. Ja see oli ka rahvusvahelise konventsiooniga liitumine. Nende ettepanekute tegemine sinna oli täiesti realistlik, aga noore ja roheline Riigikogu liikmena jäin ma Itaalia streigi ohvriks. Ehk siis muudatusettepaneku esitamise tähtajaks oli mul peos ainult n-ö poolesuline varblane, millega oli piinlik komisjoni ette tulla. Nii et ma jäin hiljaks. Aga me andsime selle kohe sisse.

Miks kultuurikomisjon seda nii kaua menetles või päevakorda võttis, eks see tuleneb ilmselt ka meie kodukorrast, mille järgi saab asju edasi lükata nii kaua kuni veel võimalik. Siis, kui enam ei olnud võimalik asja edasi lükata, siis võeti see ette. Ma arvan, et võib-olla ei olnud kultuurikomisjon selleks

veel valmis. Võib-olla on see hea, võib-olla on see halb, ma ei oska öelda. Meie tegime ikkagi päris nobedalt: kui me jäime hiljaks selle eelmise autoriõiguse seaduse muutmise seaduse ettepanekutega, siis me tuleme nendega täna. Seda menetleti ka 2016. aastal. Nii et ma arvan, et kui kultuurikomisjonis on see tahe olemas, siis me saame selle asja seaduseks.

10:30 Aseesimees Kalle Laanet

Raivo Põldaru, palun!

10:30 Raivo Põldaru

Aitäh, härra eesistuja! Hea ettekandja! Ma saan aru, et on ka mingisugune võimalus mitte kehtestada neid makse, aga sellisel juhul peaks riigil olema kompensatsioonimehhanismide küsimus lahendatud. Kuidas sellega on? Kas me siis täidame neid Euroopa käsked ja meil on kompensatsioonimehhanismid või kuidas? Muidu me oleme alati usinad täitma Euroopa nõudeid ja direktiive. Kas meil ei ole need asjad korras ja on kuidagi kõrvale hiilitud või siiski on kõik korras? Ei saa päris pihta.

10:30 Tarmo Kruusimäe

Täna! See oli väga terav ja täpne tähelepanek. Me oleme üldjuhul väga sulnid kõiki direktiive täitma, kuid üsna selektiivselt. Vahel on meil huvigrupid, kellest üks osa soovib, et me ajakohastaksime ja võtaksime direktiive üle, aga samas on teised, kes ütlevad, et meil on aega veel, meil on aega veel, meil on aega veel. 2004. aastast on meil aega olnud ja seda on veel – meil on aega veel, meil on aega veel. Ma arvan, et see ei ole nii põletav probleem, et järgmine Riigikogu koosseis hakkaks sellega reaalselt tegelema. See jääb meie põletavate probleemide *top-200*-st välja.

Kui me nüüd aga vaatame seda Eesti autorite vaatevinklist, siis just nende peamised oponendid, kes ei soovi koormata andmekandjaid selle tasuga, on paremat lobi teinud. Kompensatsioonimehhanismi kui sellist praegu ei ole. Eesti Autorite Ühing on muidugi esitanud asju kohtusse ja süüdistanud laias laastus meie valijaid selles, et nad on valinud juba alates 2004. aastast selliseid Riigikogu koosseise, kes ei ole seda dokumenti menetlenud. Minu meelest sellel õiguslik alus puudub, kuigi nad on soovinud võrdset kohtlemist Euroopa autoritega. Seetõttu praegu on minu arvates aeg küps. Meil ei ole siin saalis ega ka rahvaasemikel, kes on praegu kabinetides, suuri vastuväiteid selle suhtes, et võiks tühja kasseti tasu ajakohastada. Selle taha ta ongi jäänud. Meenutame kas või sügist – kui Eesti Autorite Ühing tuli välja ulmelise kompensatsiooninõudega, siis muusikud, kes julgesid sõna sekka öelda, tembeldati lauslollideks. Ometi me kuulame neidsamu muusikuid mõnuga edasi, viskame neile näppu, hoiame ilusti sinimustvalget lipukest käes, kui nad Eurovisionile lähevad, ja ütleme: jee-jee, need on meie artistid! Loodan, et nüüd me võime siiralt neile kaasa elada ja öelda, et meie oleme teinud kõik selleks, et nad tunneksid ennast Euroopas võrdsetena.

10:33 Aseesimees Kalle Laanet

Heidy Purga, palun!

10:33 Heidy Purga

Aitäh, lugupeetud juhataja! Hea eelnõu algataja! Mul on küsimus lihtsalt selguse huvides. Milline on teie seisukoht Justiitsministeeriumi esitatud paranduste kohta sellelesamale eelnõule? See, kuidas nemad asju näevad, erineb mõnevõrra sellest, millise lahendi teie olete välja pakkunud. Palun öelge, kas te olete Justiitsministeeriumi pakutud variantide ja ettepanekutega nõus?

10:34 Tarmo Kruusimäe

Täna! Ma pean tunnustama, et Justiitsministeerium on tõsiselt asja käsile võtnud. Ta ei ole jäänud selle analüüsi juurde, mis kunagi tehti ja mida kohus otsustas. See summa, mis sealt pidi tulema, ei olnud hea. Kui me vaatame kas või minu dokustaati, siis leheküljel 11 vist on need summad, mis oleks tegelikult võimalik koguda ja mõista välja kohtuotsusega. Justiitsministeerium on tellinud päris põhjaliku analüüsi, see on teretulnud.

See ei ole eelnõu esitajate esimene valik, sest sellisel moel, nagu pakub välja Justiitsministeerium, on see lahendatud Soomes ja ka Hispaanias. Hispaania lahendist täpsemalt, miks see ei ole hea, tuleb rääkima hea kolleeg Hardi Volmer. Kui ma lähtuksin nüüd enda isiklikust seisukohast, siis ma ei toeta

seda võrdse kohtlemise printsiibi tõttu. Ehk eelnõu algatajad näevad, et realselt koormatakse neid aparate, millega on võimalik muusikat salvestada ja uuesti esitada. See aga, et kogu Eesti rahvas osaleb solidaarselt autoritele tühja kasseti tasu mitteeuendamise korral kompensatsioonis, on minu arvates väär, sellepärast et meie seas on ka inimesi, kellel puudub võimalus kuulata või näha. Nemed peaksid sel juhul solidaarselt osalema selles kompenseerimises, kusjuures see ei lahenda olukorda. Eesti autorid ütlevad, et nad on valmis minema ja korjama selle raha turult kokku – neile antud mehhanismidega –, ning soovivad, et neid koheldaks võrdselt. Praegu me anname mingi leevenduse, me anname teatud summa. Autorid väidavad, et see summa peaks olema tegelikult kordades suurem. Küll aga arvestades kõiki plusse, tuleb kokku miinus. Kui 2004. aastast ei ole suudetud ega juletud midagi teha, siis ma arvan, et 2019. aastal, enne valimisi on hea see asi ära otsustada, kas ühtepidi või teistpidi. Ma arvan, et autorid jäävad tulemusega mingil määral rahule. Mingi osa ei ole niikuinii rahul – 7% ei ole kunagi mitte millegagi rahul, ükskõik kuidas sa ka ei tee. Nii või teisiti jäävad inimesed kurtma ja hurjutama, et see ei ole õige otsus, ei ühtepidi ega teistpidi. Aga mina ütlen, et nüüd on kultuurikomisjonil otsustuspädevus, kumma versiooniga edasi minna. Ma loodan, et minu esinemine on olnud veenev ja hingestatunud ning te mõistate, et Eesti autorid soovivad võrdsust, õiglust ja loomevabadust. Loodan, et toetate eelnõu.

10:37 Aseesimees Kalle Laanet

Aadu Must, palun!

10:38 Aadu Must

Aitäh, juhataja! Hea ametivend Tarmo! Mulle läks väga hinge see hingestatunud esinemine ja need nostalgilised viited. Mulle meeldib eriti see "ja meil on aega veel, meil on aega veel" – muusika hakkaski kõrvus helisema. Samuti ma olen selle poolt, et autorite õigusi tuleb kaitsta ja neid aidata, nii et selles ei olegi küsimust. Aga see ei keela esitada ka mõnda natuke kiuslikuna näivat küsimust ja ma küsin sellist asja: kas on mingeid andmeid, kui palju nimetatud andmekandjaid, minu pärast kas või CD-ROM-e, kasutatakse muusika ja autorite loomingu säilitamiseks ning kui palju võib-olla hoopis millekski muuks? Miks ma nii küsin? Mul on ka heliplaadikogu, mis algab 1913. aasta plaatidega, aga kõik need kandjad, mida on juba nimetatud, CD-ROM-id jne, on minul ja ka väga paljudel mu kolleegidel täis omaloodud andmebaase, algallikaid, võimalikku teadustööd jms. Kujutad ette, mul ei ole ühtegi muusikasalvestist ja telefoni ma ka selleks ei kasuta. Kuidas on proportsioonidega?

10:39 Tarmo Kruusimäe

Tänan! Ma küsiksin retooriliselt vastu, kui palju sa tundsid seda ebavõrdsust, kui sa uurimistööd ja materjalid kõrvetasid CD-ROM-i peale, ning tunnetasid, et see on ebaõiglane, sest CD-ROM oli juba tollel hetkel tühja kasseti tasuga koormatud. Me ei tundnud seda. Kui palju me tunneme seda, et mobiiltelefoni pealt läheb 4 eurot, samas kui mobiiltelefoniümbris maksab 12 eurot ja kile või klaas seal peal maksab 10 eurot? Ma arvan, et me teame seda, aga me ei tunne ega taju seda, täpselt nii, nagu me ei taju päris paljusid summasid. Me ostame selle hinnaga, millega me ostame. Meil on ju valikuvabadus, eks. See, et ta on tasuga koormatud, tuleneb lihtsalt õigusest. Kui inimesel on võimalus sinna salvestada, aga ta seda ei kasuta, siis on see tema otsustada.

Mina näiteks osalen tegelikult solidaarselt ka päris paljude muude asjade tasumises, nagu me kõik maksumaksjatena. Kas me sellepärast vahel arutleme selle üle, kui hea või halb üks või teine asi on? Sellisena on autoritele antud see õigus, mida ei ole lihtsalt ajakohastatud. Küll aga, hea Aadu, võib juhtuda, et sul tuleb maksta ühekordne tasu, kui sa oled endale andmekandja soetanud. Kui sa nüüd juhtumisi annad selle andmekandja edasi, ütleme, tuulispäisele üliõpilasele, kes lihtsalt unustab ära, et ta sai selle professori käest, ja salvestab sinna muusikat, siis tegelikult see täidab ju eesmärki. Kui tudeng selle tagasi annab, sina tema salvestised likvideerid ja uuesti enda asjad asemele paned, siis on see korduvkasutus. See 2 eurot, mis on selle andmekandja soetamise hetkest läinud Eesti autorite, Eesti muusika hüvanguks, on vähe. Mina ise oleksin nõus panustama selle 2 euro asemel 5, kas või 6, aga eelnõu autorina ma jääksin ikkagi nende pakutud numbrite juurde.

10:41 Aseesimees Kalle Laanet

Keit Pentus-Rosimannus, palun!

10:41 Keit Pentus-Rosimannus

Aitäh, hea juhataja! Hea ettekandja! Ma küsin üle Vabariigi Valitsuse seisukoha selle eelnõu suhtes. Te olete valitsuskoalitsiooni liige ja ühtlasi selle eelnõu esitaja. Valitsusel ei ole mitte ainult kombeks esitada, vaid valitsus esitabki seisukohti eelnõude kohta. Kas valitsus toetab seda eelnõu esitatud kujul või ei toeta?

10:42 Tarmo Kruusimäe

Jaa, valitsus toetab eelnõu, sellepärast et ta näeb, et on olemas probleem, mis vajab lahendamist. Valitsusel on aga oma nägemus, kuidas seda lahendada. See tähendab seda, et meil on kaks lahendust, millest üks on parim. Siinkohal ongi teil väga hea rääkida enda fraktsiooni inimestega, kes esindavad teie fraktsiooni kultuurikomisjonis, ja minna selle versiooniga edasi. Kutsun aga teid kõiki ikkagi koostööle selleks, et see ebavõrdne olukord likvideerida.

10:42 Aseesimees Kalle Laanet

Keit Pentus-Rosimannus, teine küsimus, palun!

10:42 Keit Pentus-Rosimannus

Aitäh! Tegelikult on see esimese küsimuse kordamine. Ma ei saanud vastust. Valitsus avaldab oma seisukohti eelnõudele vormis, kas nad toetavad eelnõu või ei toeta. Kas valitsus on selle eelnõu suhtes – esitatud kujul – öelnud, kas ta toetab seda või mitte?

10:43 Tarmo Kruusimäe

Valitsus toetab eelnõu, aga Justiitsministeeriumil on oma, valitsusel oma nägemus. Eelnõu iseenesest on autoriõiguse seaduse muutmise seadus. Lihtsalt määrusega, millega määratakse tühja kasseti tasu, on seda võimalik teha kahel moel. Kui valitsus ei toetaks, siis ilmselgelt ei oleks sellega ka edasi liigutud. Küsimus on selles, kas valitsus toetab algatajate seisukohta ja kas ta ütleb seda, et miski on näiteks väärsel kujul. Valitsus ei ole seda välistanud ega öelnud, et algatajate lähenemine on vale. Küll on aga valitsusel asjast oma nägemus. Ma tuletan meelde, et valitsus on meie töövõtja, meie oleme valitsusele tööandjad. Seega me ei peaks olema väga kinni selles, mida ütleb meile valitsus, vaid kultuurikomisjoni käes on ikkagi jäme ots otsustada, kumb versioon on õigem ja õiglasem. Kutsun siinkohal üles tegema kultuurikomisjonis eesmärgipärast koostööd ja selle ebamõistliku olukorra, mis on kehtinud juba 15 aastat, likvideerima.

10:44 Aseesimees Kalle Laanet

Madis Milling, palun!

10:44 Madis Milling

Suur tänu, härra istungi juhataja! Austatud ettekandja! Ilmselt oli eelmine küsimus see, kas valitsus toetab eelnõu esitatud kujul. Sellisena, nagu sina seda meile praegu ette kannad, valitsus seda ei toeta, vaid tahab muuta. Aga minu küsimus on hoopis selle kohta, et Eestis on meil autorite ühing ja fonogrammitootjate liit ja veel üht koma teist. Kas nende seas ka on ühine seisukoht sellisel kujul esitatud eelnõu kohta või on seal ka erinevaid arvamusi?

10:45 Tarmo Kruusimäe

Täna! Üheksa esindusorganisatsiooni, kes läksid selle nõudega kohtusse, leidsid omavahel konsensuse. Nad on nüüd leidnud ka meie esitatud eelnõule konsensusliku toetuse, samuti Justiitsministeeriumi versioonile. Seega on olukord äärmiselt kummaline. Autorid on kõik sõjakirved maha matnud ja kokku leppinud, et läheme edasi. Meie kui esitajad oleme samuti jätnud kõrvale kõik erimeelsused esindusorganisatsioonidega ja öelnud, et läheme edasi. Autorid on ka Justiitsministeeriumi esitatud variandi suhtes enda erimeelsused maha jätnud. Ehk siis nüüdseks on selle protsessi kolm osapoolt teinud väga suure tagasisammu. See on eesmärgipõhine, sest see olukord peab saama mingilgi moel lahendatud. Tuleb tagada mingilgi määral autorite võrdne kohtlemine nende Euroopa kolleegidega. Vabandust väljenduse "kolleegid" eest! Sõna "kolleeg" mulle küll ei meeldi, aga töökaaslased nad nüüd ka ei ole. Loodetavasti ka kultuurikomisjon leiab, et hea oleks selline olukord,

kus ei ole nii palju ja nii häälekaid vastalisi, ning et selle asjaga peab edasi minema. Ma arvan, et me jõuame selle menetluse lõpetada Riigikogu praeguse koosseisu ajal.

10:47 Aseesimees Kalle Laanet

Krista Aru, palun!

10:47 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Austatud ettekandja! Kõigepealt, ma loodan väga, et meie valitsusel ja justiitsministril mitte ei ole nägemusi, vaid on seisukohad. Teiseks, kas ma sain teie vastusest õigesti aru, et autorite esindusorganisatsioonidel on ükskõik kumb tee valida?

10:47 Tarmo Kruusimäe

Tänan! Autorite esindusorganisatsioonid on nõus ükskõik millise lahendusega, mis lõpetab Eesti autorite ebavõrdse kohtlemise võrreldes Euroopa autoritega, seega on nad teinud kõikvõimalikke kompromisse. Riigikogu kultuurikomisjonil lasub nüüd see otsustamise kohustus, kas me lahendame olemasoleva probleemi või kompenseerime. Kuid probleem iseenesest ju jääb. Tol hetkel, kui Eestis tehakse kas või arvutite odavmüüki – nagu ikka, jaanuarikuus, kui hinnad lähevad alla –, hakkabki suur muusikasõber mõtlema, et kui ma soetan arvuti välisriigist kordades odavamalt, siis ma toetan välisriigi autoreid, kui ma aga soetan selle Eestist, siis ma Eesti autoreid ei toeta. Seega, teise variandi puhul Eesti autorite finantsiline olukord paraneb, kuid õiguslik ebavõrdsus ikka säilib. Nii või teisiti on autorid teinud tagasisammu, nad ootavad mingilgi määral selle olukorra lahendamist.

10:49 Aseesimees Kalle Laanet

Austatud ettekandja Tarmo Kruusimäe! Teile rohkem küsimusi ei ole.

10:49 Tarmo Kruusimäe

Palun eelnõu toetada! Aitäh!

10:49 Aseesimees Kalle Laanet

Palun kõnelema kultuurikomisjoni liikme Heidy Purga.

10:49 Heidy Purga

Tere, head kolleegid! Hea eesistuja! Autoriõiguse seaduse muutmise seaduse eelnõu 757 esimene lugemine, mina kirjeldan kultuurikomisjonis toimunut. Eelnõu esimese lugemise ettevalmistus oli kultuurikomisjonis arutusel neljapäeval, 17. jaanuaril k.a. Peale arutelu tehti ettepanek saata eelnõu täiskogu 24. jaanuari 2019. aasta päevakorda ja juhtivkomisjoni ettekandjaks otsustati määrata siinkõneleja.

Nüüd kirjeldan lähemalt komisjonis toimunud arutelu. Osalesid kultuurikomisjoni juhataja Aadu Must, liikmed Laine Randjärv, Heidy Purga, Heljo Pikhof, Krista Aru, Toomas Jürgenstein, Toomas Väinaste, Viktoria Ladõnskaja-Kubits, Yoko Alender ning nõunikud Angelika Berg, Urvo Klopets ja protokollis Merje Noorlind. Lisaks osalesid istungil eelnõu algatajate esindaja Tarmo Kruusimäe, justiitsminister Urmas Reinsalu ja Justiitsministeeriumi eraõiguse talituse nõunik Kärt Nemvalts.

Kõigepealt selgitas komisjoni istungil Tarmo Kruusimäe eelnõu algatajate seisukohti, mida ta jõudis äsja tutvustada päris põhjalikult siinsamas puldis. Nende seisukohtadega olete te juba tuttavad. Komisjoni istungil võttis sõna ka Urmas Reinsalu, kelle sõnul on tegemist väga vastandlike huvidega: ühelt poolt on tarbijate legitiimne huvi, kes ei vaimustu hinnatõusust, ning teiselt poolt autorite ja esitajate huvid. Reinsalu sõnul on kogu küsimuse raam selles, kas maksta autoritele tasu või mitte. Ta rääkis ka sellest, kuidas on see reguleeritud Euroopa Liidus ning et maksude kogumiseks on mitmeid viise. Soomes näiteks makstakse tasu riigieelarve kaudu. Enamikus riikides aga maksustatakse kas salvestusseadmete andmekandjate mahtu või salvestusseadmete ühikuid – nii, nagu pakub käesolev eelnõu. Lisaks on võimalik maksustada ka protsendipõhiselt.

Järgnevalt kirjeldas justiitsminister Urmas Reinsalu kohtumenetlust, mille tulemusena on Eestis jõustunud kohtuotsus, mis möönis, et autoritel on õigus kehtivast loogikast tulenevalt kasu saada ning hüvitiseks on määratud nelja aasta eest 80 000 eurot. Justiitsministeerium on tellinud uuringu, et

tuvastada, kui palju Eestis isiklikuks tarbimiseks kasutatakse, püüdes sellest arvutusest maha võtta piraatkoopiade osakaalu. Reinsalu järeldas, et selle uuringu arvestusliku loogika järgi on kompensatsiooni määr 8000 eurot. Põhimõtteline valik, mille Justiitsministeerium on esitanud arutamiseks ka valitsuskabinetile, eelistab seadmete maksustamisele riigieelarvest tehtud makset ning õiglane riigieelarvest tehtav hüvitis praeguse tarbimisharjumuse pinnalt oleks 2 miljonit eurot. Komisjoni liikmed küsisid aktiivselt küsimusi. Heidy Purga küsis näiteks, kas valitsuse otsus minna tühja kasseti tasuga riigieelarvelise mudeli peale on pretsedent. Reinsalu sõnul on otsus Eesti õiguskorra mõttes tõepoolest pretsedendiline. Ta lisas, et praegune mudel võtab arvesse seadmed, mis annavad tulemuseks 0 eurot, aga uus mudel põhineb tarbimisuuringul ning ettepanek näeb ette kolmeaastased tsüklid.

Krista Aru küsis väga olulise küsimuse: kas eelnõu algatajad on jõudnud ka analüüsida valitsuse pakutavat mudelit ning kas ministri ette pandud seaduseelnõu menetlemise käik on algatajatele vastuvõetav. Tarmo Kruusimäe vastas, et algatajad toetavad eelnõu põhimõtet. Kruusimäe tunnustas Justiitsministeeriumi tarbimisuuringu ja probleemile tähelepanu juhtimise eest ning avaldas soovi eelnõu aruteluga sobiva lahenduse leidmiseks edasi liikuda. Heidy Purga küsis veel kompensatsioonimehhanismi kohta, nimelt, millistes suurusjärgudes on muutunud seadmete kasutamine. Urmas Reinsalu vastas, et osa riike kasutab seadmete mahupõhist süsteemi. Kuna tehnoloogia mahud muutuvad kiiresti, on see autoritele kõige kasulikum süsteem. Minister selgitas, et kui kehtivas seaduses on protsendid 3 ja 8, siis tehnoloogiliste seadmete lisamisel mudelisse lisanduks aastas 10 miljonit eurot.

Konsensuslikult otsustati teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda, määrata ettekandjaks Heidy Purga, esimene lugemine lõpetada ja anda muudatusettepanekute tähtajaks kümme tööpäeva. Aitäh!

10:55 Aseesimees Kalle Laanet

Austatud kultuurikomisjoni liige Heidy Purga! Teile on vähemalt üks küsimus.

10:55 Heidy Purga

Väga tore!

10:55 Aseesimees Kalle Laanet

Tarmo Kruusimäe, palun!

10:55 Tarmo Kruusimäe

Täna, hea aseesimees! Hea kaasettekandja! Ma küsin, kuidas tuli see kümme tööpäeva muudatusettepanekuteks, mis komisjonis otsustati. Kas me jõuaksime ka lühema ajaga? Me oleme siin mõningate olulisemate teemade puhul andnud muudatusettepanekute esitamiseks aega kaks päeva, vahel neli päeva. Kui protsess on nii pikalt kestnud, siis on kõik osapooled juba saanud oma ettepanekud esitada ja see on üks suur kompromiss. Kas te arvate, et selle kümne päevaga jõuab ära menetleda kogu seadusmuudatuse praeguse koosseisu ajal?

10:56 Heidy Purga

Aitäh, hea küsija! Hea tahte korral me suudame kõike.

10:56 Aseesimees Kalle Laanet

Aitäh! Teile rohkem küsimusi ei ole. Avan läbirääkimised. Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni nimel Hardi Volmer, palun!

10:56 Hardi Volmer

Austet eesistuja! Lugupeetud kolleegid! Põhiosas on asjast juba valgustuslik ülevaade antud. Mina võtaks tugineda ühe väga pädeva eksperdi arvamusele. Iseenesest ei jäta ma ka korrutamata seda, kui kurioosne, et mitte öelda häbiväärne on, et meie kõrgeks kiidetud armas väike e-riik sipleb siinamaani nagu kana takus, sest ei ole suudetud ennemuistsest süsteemist lõpuks tänapäeva tulla. Aga on rõõm tõdeda, et jää on hakanud liikuma ja oleme asja n-ö kännu tagant välja saanud.

Et teid mitte väga pikalt koormata selgitusliku jutuga, räägin natuke ainult sellest, mis puudutab kahte süsteemi, mis on Euroopas kasutusel, ja ühte n-ö juriidilist finessi. Nagu eespool kõnelejad juba mainisid, on Justiitsministeerium võtnud sellise suuna, et Eesti võiks kuuluda Euroopa vähemuse sekka – nende riikide hulka, kes on autorikaitse küsimuse lahendanud riigieelarvepõhiselt. Need on meie hõimurahvas Soome, Norra ja Hispaania. Kõik ülejäänud Euroopa riigid, kaasa arvatud meie lõunapoolne sõber Läti, reguleerivad seda süsteemi andmekandja koormamisega, kusjuures maksu võetakse juba tootjalt või tarnijalt, kes liidendab selle vastava seadme maksumuse järgi. Ennäe imet, isegi vaeses Lätis miskipärast see süsteem töötab, autorid on rahul ja rahu maa peal. Meie praegune regulatsioon kipub aga liikuma sinnakanti, kus õnneks ei minda küll päris jalgratast leiutama – Eesti ei ürita veel mingit kolmandat suveräänset regulatsiooni välja mõelda, mis oleks ilmselt samuti võimalik –, kuid kogu süsteem oleks n-ö riigieelarvepõhine. See tähendaks riigieelarvele 2 miljoni euro suurust lisakoormust aastas. Üksiti oleks see tegelikult riigi poolt suuremeelne ega oleks üldse mitte halb. Nagu ma juba ütlesin, kolmes riigis see toimib, ehkki nendes asjades on ka natuke mööda pandud, sest viimased andmed räägivad sellest, et Hispaania teeb oma seadusi ümber. Siin tulevadki mängu needsamad juriidilised momendid. Tegelikult me räägime selle seadusmuudatuse puhul juriidilise isiku ja füüsilise isiku erisusest. Nüüd tuleb mängu üks imekaunikõlalise nimetusega ülemaailmne rahvusvaheline organisatsioon WIPO ehk Ülemaailmne Intellektuaalse Omandi Organisatsioon, kes põhiliselt teeb järelevalvet või seiret ning on sunnitud ka oma raportites üllatuslikult nentima, et Eesti on ainukene Euroopa riik, mis asub selles süsteemis nagu kiviajas.

11:01 Aseesimees Kalle Laanet

Kolm minutit lisaiega, jah?

11:01 Hardi Volmer

Palun jah!

11:01 Aseesimees Kalle Laanet

Kolm minutit lisaiega.

11:01 Hardi Volmer

Teine institutsioon, kes on asunud aktiivselt sellega tegutsema, on Euroopa Kohus. Nimelt, tuginedes WIPO raportitele, tegi Euroopa Kohus ettekirjutuse Hispaaniale. Ma ei tea täpselt, miks seesama ettekirjutus ei tabanud Norrat ja Soomet, aga Hispaania muutis selle peale oma seadusi ja läheb üle andmekandjate maksustamise süsteemile. Nimelt leiti, et see riivab füüsiliste isikute huve, et see peaks olema koormav ainult ... Tähendab, ta peaks olema koormis ainult füüsilistele isikutele, eraisikutele, mitte firmadele ega organisatsioonidele. Nii et selles mõttes see on seesama kivi, mille taha Hispaania rõõmus regulatsioon praegu takerdus ja mispärast Hispaania enda süsteemi ümber teeb. Samal ajal on Eesti nüüd sellel teel, et võtta üle riigieelarvepõhine regulatsioon, mis ilmselt on Euroopa Kohtu silmis õiguslikult ebapädev. Tähendab, see süsteem peab suutma sisaldada eraldi regulatsiooni, mis eristaks füüsiliste isikute kui loojate ehk autorite loodu pilvest allalaadimist voogedastuse abil, aga see ei tohiks puudutada juriidilisi isikuid. See on mõtlemise koht igal juhul. Pigemini tundub olevat ainuõige asuda ikkagi sellele teele, mis ei koorma riigieelarvet aastas kahe miljoniga, ja minna siis selle süsteemi peale, mis mujal Euroopas on valdav. Aeg on otsas. Ma mõtlesin, et võtan dokumendid ette ja vastan meeleldi küsimustele, aga neid ei ole. Aitäh!

11:04 Aseesimees Kalle Laanet

Aitäh! Te ei saagi praegu küsimustele vastata, sest protseduurika seda ei luba, te pidasite kõnet fraktsiooni nimel. Kuna rohkem kõnesoovijaid ei ole, siis sulgen läbirääkimised. Juhtivkomisjoni ettepanek on eelnõu 757 esimene lugemine lõpetada. Esimene lugemine on lõpetatud, määrان eelnõu 757 muudatusettepanekute esitamise tähtajaks k.a 7. veebruari kell 17.15. Meie tänane istung on lõppenud. Soovin teile kõigile toimekat neljapäeva.

Istungi lõpp kell 11.05.